

Верховний
Суд

Судовий контроль у процедурах банкрутства: знакові рішення Верховного Суду в 2023 році

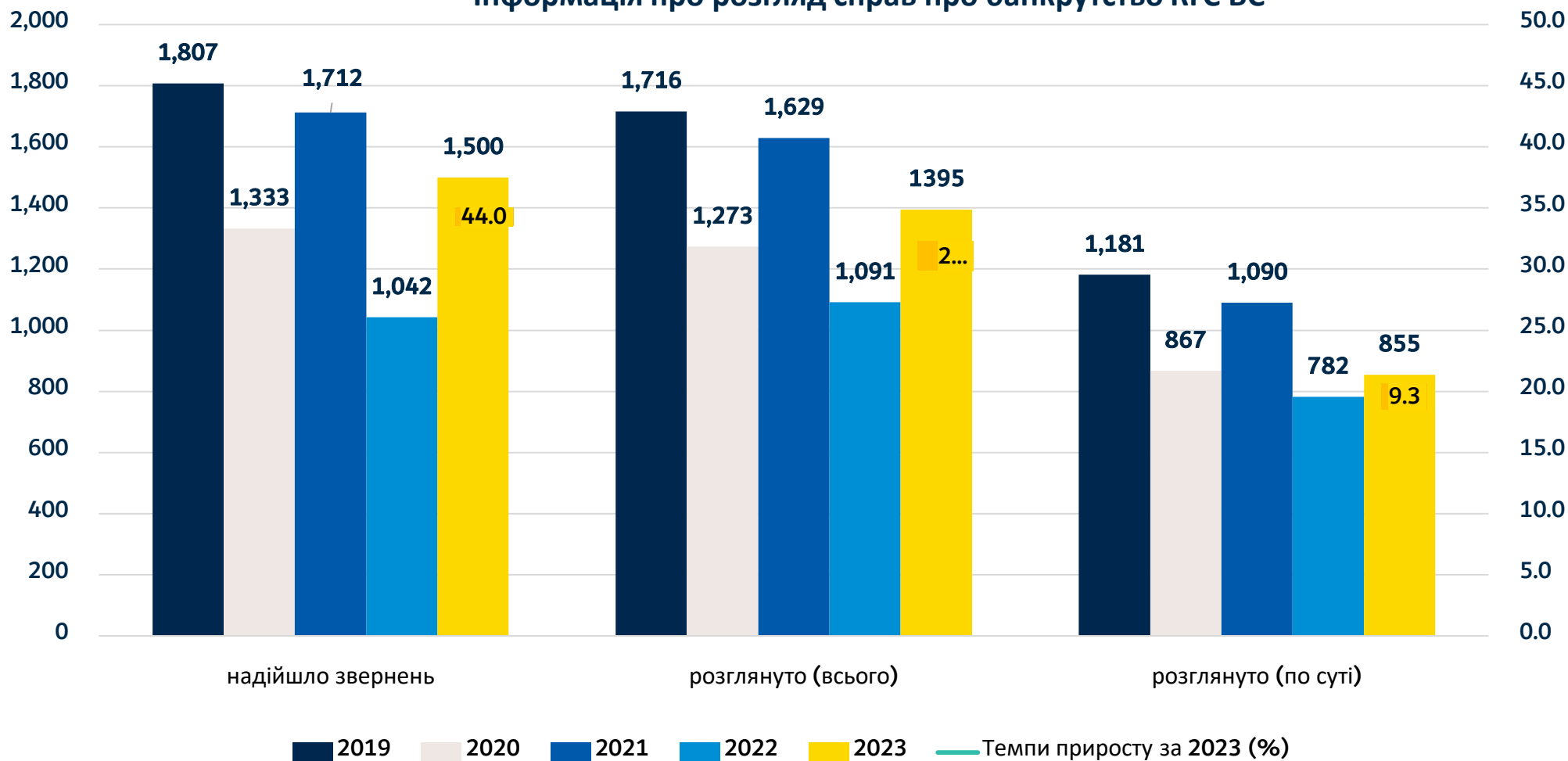
Олег ВАСЬКОВСЬКИЙ,

секретар судової палати для розгляду справ про банкрутство КГС ВС

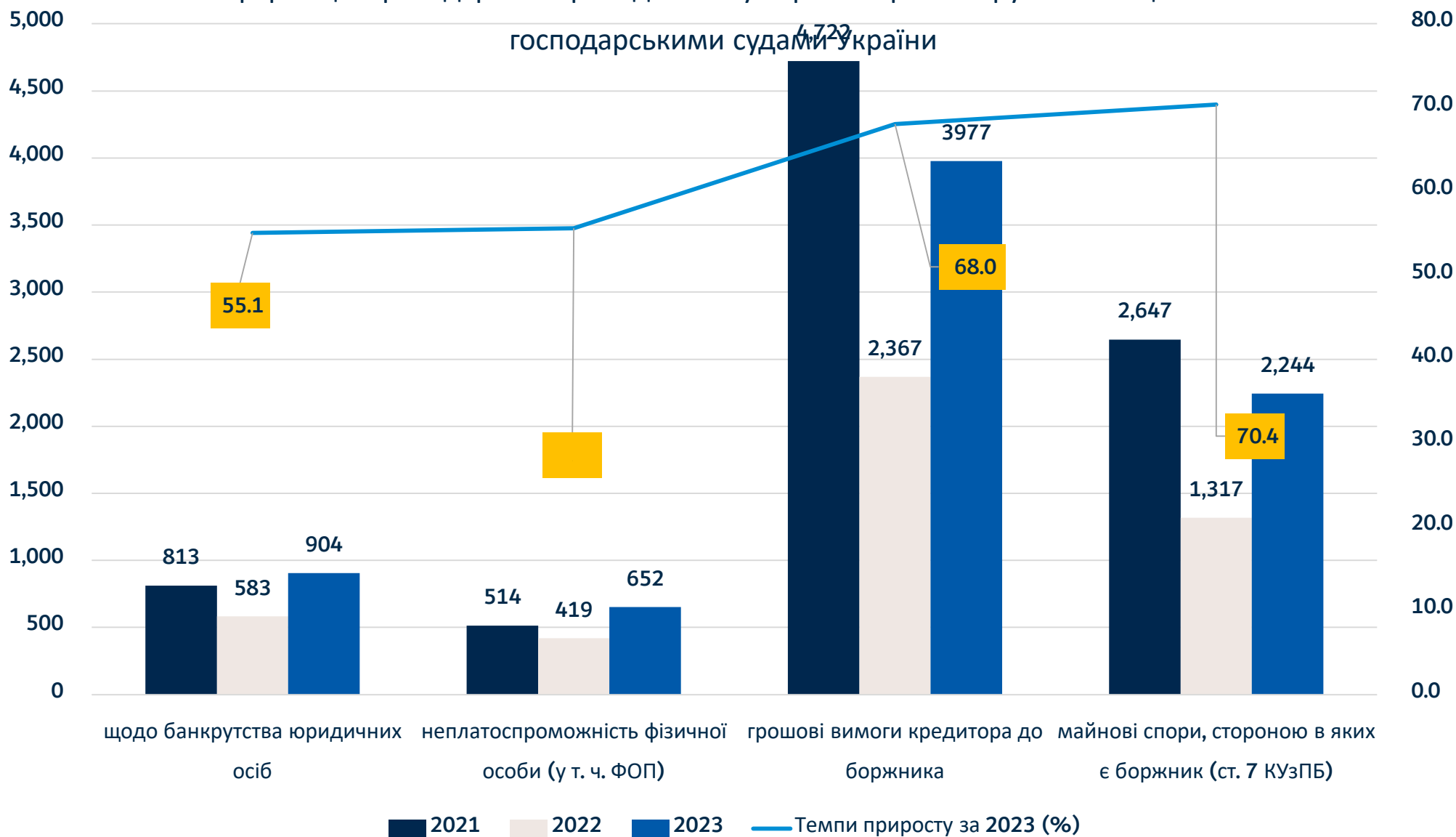
IX Форум із реструктуризації та банкрутства, 20.03.2024, м. Київ

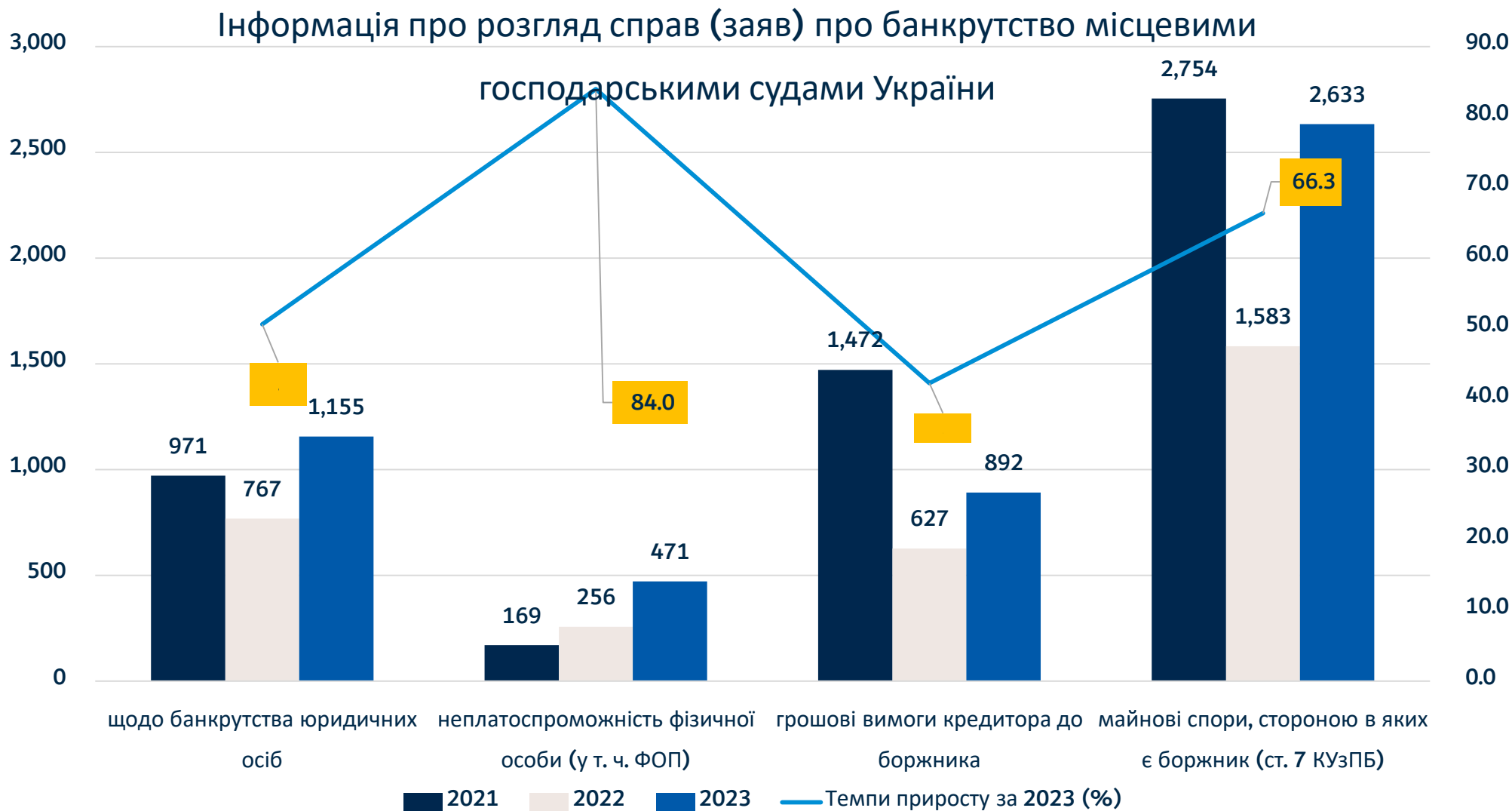
Інформація щодо справ про банкрутство за 2021-2023 роки

Інформація про розгляд справ про банкрутство КГС ВС

Інформація про відкриття провадження у справах про банкрутство місцевими

Правові позиції судової палати для розгляду справ про банкрутство КГС ВС за 2023 рік

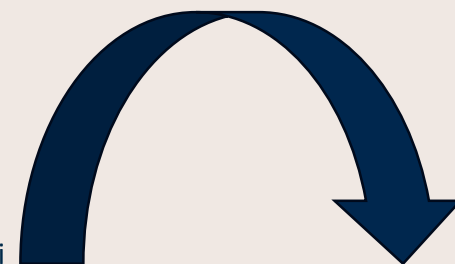
Знакові рішення КГС ВС у справах про банкрутство в 2023 році

Щодо визначення порядку дій господарського суду під час розгляду заяв про відкриття провадження у справі про банкрутство різних кредиторів до одного й того самого боржника, поданих до різних господарських судів за правилами територіальної підсудності у зв'язку зі зміною місцезнаходження боржника (справа № 904/2154/22)

□ У випадку звернення ініціюючих кредиторів до різних господарських судів із заявами про відкриття провадження у справі про банкрутство має **розглядатися заява, яка була календарно першою подана до суду** (безпосередньо або через пошту чи інші засоби зв'язку), господарським судом за місцезнаходженням боржника, визначеним на підставі відомостей, наведених у ЄДР на день подання першої

□ Зміна боржником зареєстрованого місцезнаходження **після** подання кредитором заяви про відкриття провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність) **не впливає на зміну територіальної підсудності** господарського суду.

❑ У разі підтвердження правомірності відкриття однієї справи про банкрутство боржника інша справа про банкрутство того самого боржника **закривається на підставі п. 3 ч. 1 ст. 90 КУзПБ** (в редакції, чинній на момент виникнення спірних правовідносин), про що суд постановляє відповідну ухвалу.

❑ У випадку прийняття заяви про визнання боржника банкрутом господарським судом за місцезнаходження, визначеним у відповідності до відомостей у ЄДР на дату подання заяви першою, та при зміні боржником свого місцезнаходження і надходження заяви про визнання боржника банкрутом до господарського суду за новим місцезнаходженням, цей суд має повернути заяву без розгляду.

Постанова СП КГС ВС від 26.04.2023 у справі № 904/2154/22
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/111121955>

Питання законності переходу до ліквідаційної процедури, здійсненої судом у межах другої справи про банкрутство боржника, стосовно якого існує ще одне провадження у справі про банкрутство

Питання закриття провадження у календарно другій відкритій справі, які перебувають у рівнозначних судових процедурах (розпорядження майном боржника)

- Судовий контроль у справах про банкрутство є невід'ємною складовою цього провадження.
- Процедура банкрутства характеризується стадійністю, кожна з яких (стадій) має свою мету.
- Висновок про відсутність підстав для закриття провадження у цій справі про банкрутство відповідає принципу пропорційності та судового контролю в провадженні про банкрутство, балансу публічного і приватного інтересів (**постанова КГС ВС від 16.11.2023 у справі № 924/812/22 <https://reyestr.court.gov.ua/Review/115102668>**).

Застосування положень пункту 1-6 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» КУзПБ у вирішенні судом питання про відкриття провадження у справі про банкрутство за заявою кредитора

- У вирішенні питання про відкриття провадження у справі про банкрутство боржника **пріоритетним** (порівняно із встановленням обґрунтованості заявлених кредитором грошових вимог до боржника та визначенням їх розміру) є **дотримання законодавчих обмежень/заборон** на відкриття провадження у справі про банкрутство боржника, які є чинними на дату такого розгляду.

- Положення пункту 1-6 розділу "Прикінцеві та перехідні положення" КУзПБ, які набрали чинності з **29.07.2023**, **мають ретроспективну дію**, поширюючись на всі передбачені цією нормою правовідносини та випадки стосовно відкриття провадження у справі про банкрутство від початку війни (**постанова КГС ВС від 03.10.2023 у справі № 913/101/23 <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114151012>**).

Щодо визначення кола суб'єктів солідарної відповідальності за правилами ч. 6 ст. 34 КУзПБ у разі зміни керівництва боржника

Якщо обставини загрози неплатоспроможності юридичної особи тривали певний час (більше одного місяця), протягом цього часу **керівника боржника було замінено на іншого або ці заміни відбувалися неодноразово**, а повноваження кожного із призначених керівників юридичної особи, що **весь цей час перебувала в стані загрози неплатоспроможності**, тривали більше одного місяця і жоден з них після спливу місяця перебування на посаді керівника юридичної особи **не подав до суду заяви боржника про банкрутство**, то це є підставою для встановлення судом відповідного порушення положень абз. 1 ч. 6 ст. 34 КУзПБ **щодо кожного з відповідних керівників** як передумови для **покладення солідарної відповідальності**.

Постанова КГС ВС від 04.07.2023 у справі № 911/293/21 (911/682/22)

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/112058128>

На розгляді судової палати для розгляду справ про банкрутство

перебувають такі справи:

- **№ 906/1155/20 (906/1113/21)** про право вимоги щодо субсидіарної відповідальності у справі про банкрутство; щодо виникнення (моменту виникнення) права вимоги про субсидіарну відповідальність;
- **№ 908/3236/21** щодо можливості стягнення кредитором (кредиторами) з керівника боржника коштів у рахунок індивідуального погашення заявлених вимог поза межами конкретної конкурсної процедури;
- **№ 911/1005/23** щодо кола осіб, які можуть оскаржувати ухвалу про відкриття провадження у справі про банкрутство в контексті зловживання правами на стадії відкриття провадження;
- **№ 913/266/20** щодо питання визначення правового статусу юридичної особи та органу/суб'єкта, наділеного повноваженнями на управління такою юридичною особою;
- **№ 910/5808/20** щодо застосування п. 3 ч. 1 ст. 388 ЦК України та ст. 1 Першого протоколу Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод під час провадження у справі про

банкрутство;

Верховний Суд Судовий контроль у процедурах банкрутства: знакові рішення Верховного Суду в 2023 році

- **№ 924/408/21 (924/287/23)** щодо застосування п. 3 ч. 1 ст. 388 ЦК України.

ВИКЛИКИ У СФЕРІ БАНКРУТСТВА НА 2024 РІК:

- застосування положень пункту 1-6 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» КУзПБ;
- збільшення кількості справ про неплатоспроможність боржника – фізичної особи;
- відмова (повна або часткова) забезпеченого кредитора від забезпечення;
- звернення стягнення на майно боржника, яке є предметом застави;
- концентрація спорів у межах справи про банкрутство;
- у разі ухвалення законопроекту № 10143 - питання імплементації та формування судової практики.

Верховний
Суд

Дякую за увагу!